

Πρόγραμμα
«Βιωματικά Εργαστήρια Υποστήριξης
Σχολείων σε Θέματα Βίας»

Περιφερειακή Διεύθυνση Π/βάθμιας και Δ/βάθμιας Εκπ/σης Κ. Μακεδονίας
Γραφείο UNICEF Ελλάδας - Κέντρο Δικαιωμάτων Παιδιού ΑΠΘ
εκπαιδευτικοί Π/βάθμιας και Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης
για την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα βίας

Συμμετοχή 7^{ου} Γυμνασίου Κατερίνης
Τμήμα: Α2 (23 μαθητές, 5 ομάδες)
Υπεύθυνη καθηγήτρια:
Κιτοπούλου Κυριακή Φιλολόγος – Σύμβουλος Σχολικής Ζωής
Σχολικό Έτος: 2025-2026

1^η και 2^η διδακτική ώρα

3^η και 4^η διδακτική ώρα

Δραστηριότητες ενσυναίσθησης...

Παρουσίαση – συζήτηση – αναστοχασμός

τμήμα Α2

Η αφορμή για τη συζήτησή μας...

Μελέτη περίπτωσης:

Το περιστατικό αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας και είναι εμπνευσμένο από αναφορά σε ρατσιστική συμπεριφορά απέναντι σε Έλληνες της Γερμανίας:

<https://www.youtube.com/watch?v=RnNDrGQuAZg> (ειδήσεις MEGA)

Μία μελέτη περίπτωσης: Α' Η αρχή της ιστορίας... τμήμα Α2

Πηγή περιστατικού: Το περιστατικό αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας και είναι εμπνευσμένο από αναφορά σε ρατσιστική συμπεριφορά απέναντι σε Έλληνες της Γερμανίας: <https://www.youtube.com/watch?v=RnNDRGQuAZg> (ειδήσεις MEGA)

1^η διδακτική ώρα. Μέρος 1^ο

Ο **Σωτήρης** είναι ένα μελαχρινό, ψηλό αγόρι, που μέχρι πέρσι, ζούσε ανέμελος στην Κατερίνη, πήγαινε στην Στ' Δημοτικού και περνούσε ωραία με τους φίλους του. Ο πατέρας του όμως έχασε τη δουλειά του και έμεινε άνεργος. Τον Ιούνιο η οικογένεια μετανάστευσε στην Γερμανία για αναζήτηση εργασίας και εγκαταστάθηκαν στο **Ντίσελντορφ**. Φέτος, μαθητής της Α' Γυμνασίου, γράφτηκε στο **γερμανικό σχολείο**, αφού τους τρεις καλοκαιρινούς μήνες εξοικειώθηκε αρκετά με τη γερμανική γλώσσα και οι γονείς του θεώρησαν ότι θα μπορέσει να προσαρμοστεί και να παρακολουθήσει τα μαθήματα. Από την αρχή της σχολικής χρονιάς, ο Σωτήρης δεν μπόρεσε να ενταχθεί στο νέο μαθητικό περιβάλλον. Τα παιδιά τον αγνοούν και κανείς δεν τον πλησίασε, για να κάνει παρέα μαζί του. Μερικές φορές μια παρέα μαθητών, **ο Γκίντερ, ο Νικ και ο Χάινριχ**, φαίνεται να πέφτουν πάνω του και να τον σπρώχνουν «κατά λάθος». Τελευταία, τον ακολουθούν συχνά, πέφτουν πάνω του, του λένε «Πρόσεχε, δεν βλέπεις μπροστά σου;» και φεύγουν γελώντας. Ο Σωτήρης στα διαλείμματα κάθεται μόνος σε μια γωνιά. Δεν το έχει πει σε κανέναν, αλλά νιώθει πολύ άσχημα, συχνά έχει νεύρα στο σπίτι και δεν θέλει να πάει στο σχολείο. Στη μητέρα του, που τον ρωτά, λέει ότι δεν έχει τίποτα. Εκείνη, υποθέτοντας ότι δεν έκανε ακόμα παρέες, τον παρότρυνε να γραφτεί στο θεατρικό εργαστήριο του σχολείου, για να γνωριστεί με τα παιδιά. Η καθηγήτρια της θεατρικής αγωγής τού έδωσε ρόλο και άρχισε να συμμετέχει στις πρόβες για τη θεατρική παράσταση που θα ανεβάσουν στο τέλος της χρονιάς. Από τότε η παρέα του Γκίντερ καθημερινά ενοχλεί τον Σωτήρη. Χθες μάλιστα, στο διάλειμμα, τον πλησίασαν την ώρα που έτρωγε. Ο Γκίντερ του πήρε το σάντουιτς, το πέταξε κάτω και του είπε: «Είσαι ένας βρωμιάρης, δεν θέλουμε να τρως το φαί μας! Είστε ένα μπουλούκι από άξεστους ζητιάνους χωρίς τρόπους. Γυρίστε πίσω στην άχρηστη βρωμο-Ελλάδα σας.» Μπροστά στο περιστατικό ήταν αρκετοί μαθητές του σχολείου και κάποιοι άκουσαν καθαρά τα λόγια του Γκίντερ. Ο Σωτήρης έφυγε κλαίγοντας...

Περιστατικό εμπνευσμένο από αναφορά σε ρατσιστική συμπεριφορά απέναντι σε Έλληνες της Γερμανίας: <https://www.youtube.com/watch?v=RnNDRGQuAZg> (ειδήσεις MEGA)

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες υποδύθηκαν ρόλους και είπαν...

- της παρέας που εκφοβίζει
- του μαθητή που εκφοβίζεται
- των συμμαθητών που παρατηρούν
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζει
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζεται

Ενσυναίσθηση: Μπαίνουμε στη θέση του άλλου...

1. Τα χαρακτηριστικά των ηρώων που εκφοβίζουν:

- Η παρέα που εκφοβίζει έχει στο κέντρο έναν μαθητή, τον Γκίντερ, που «θεωρεί δικό του το σχολείο και τη χώρα. Ο Σωτήρης δεν χωράει. Ευχαριστιούνται να τον εκφοβίζουν.»
- Ο Γκίντερ ενοχλεί τον Σωτήρη, γιατί δεν του αρέσουν οι Έλληνες.
- Οι φίλοι του τον θεωρούν διασκεδαστικό και ευχάριστο, γι' αυτό τον αντιγράφουν. Ενοχλούν τον Σωτήρη, επειδή δεν μιλάει καλά τη γλώσσα τους και είναι μελαχρινός.
- Θεωρούν τον Γκίντερ πολύ καλό ηγέτη και μάγκα.

Τι συμπεράσματα έβγαλαν οι μαθητές της ομάδας από τους ήρωές τους:

- Η παρέα του Γκίντερ είναι εθισμένη στον ξυλοδαρμό.
- Οι γονείς τους δεν τους έμαθαν τρόπους.
- Δεν τους αρέσει να έρχονται στο σχολείο τους παιδιά από άλλες χώρες.

Πώς νιώθουν οι μαθητές μας από τη στάση των ηρώων τους απέναντι στον Σωτήρη:

- Δεν θα ήθελαν να είναι μέλη της παρέας του, διότι είναι πολύ βίαιοι και θα έμπλεκαν, αν έκαναν παρέα μαζί τους.
- Σε κανένα παιδί δεν αξίζει να του κάνουν μπούλινγκ, ανεξαρτήτως της χώρας καταγωγής του.
- Οι μαθητές μας είναι θυμωμένοι με τον Γκίντερ και την παρέα του, δεν θεωρούν σωστές τις πράξεις τους και θα ήθελαν να υποστηρίξουν τον Σωτήρη.

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες υποδύθηκαν ρόλους και είπαν...

- της παρέας που εκφοβίζει
- του μαθητή που εκφοβίζεται
- των συμμαθητών που παρατηρούν
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζει
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζεται

Ενσυναίσθηση: Μπαίνουμε στη θέση του άλλου...

2. Τα χαρακτηριστικά του ήρωα που εκφοβίζεται:

- Ο Σωτήρης ήρθε μετανάστης στη Γερμανία και είναι μόνος στο σχολείο.
- Ο Σωτήρης δεν έχει παρέες στο σχολείο.
- Από την πρώτη στιγμή που ήρθε στο σχολείο τον ενοχλούν συστηματικά και τον κοροϊδεύουν.
- Είναι εύκολο θύμα.

Πώς νιώθει ο Σωτήρης:

- Νιώθει άσχημα από τη συμπεριφορά της παρέας που τον ενοχλεί.
- Στενοχωριέται, φοβάται και νιώθει κατώτερος από αυτούς.

Πώς νιώθουν οι μαθητές της ομάδας για τον Σωτήρη:

- Νιώθουν άσχημα για τον Σωτήρη και, αν τους δινόταν η ευκαιρία, θα ήθελαν να τον κάνουν φίλο τους.

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες υποδύθηκαν ρόλους και είπαν...

- της παρέας που εκφοβίζει
- της μαθήτριας που εκφοβίζεται
- των συμμαθητών που παρατηρούν
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζει
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζεται

Ενσυναίσθηση: Μπαίνουμε στη θέση του άλλου...

3. Εμείς οι παρατηρητές:

- Θα θέλαμε μπορούμε να καθησυχάσουμε τον Σωτήρη και να αναφέρουμε το περιστατικό στους καθηγητές, επειδή αυτό συμβαίνει επανειλημμένα.

Πώς νιώθουν οι μαθητές από τη στάση των ηρωίδων τους απέναντι στην Ελένη:

- Νιώθουν στενοχωρημένες που τέτοια περιστατικά συμβαίνουν συχνά στα σχολεία
- Πιστεύουν πως η καταγωγή δεν είναι λόγος να κρίνουν κάποιον.
- Θεωρούν πως τα παιδιά αυτά δεν έχουν κατάλληλη αγωγή από το σπίτι τους
- Γι' αυτό έχουν έλλειψη παιδείας.

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες υποδύθηκαν ρόλους και είπαν...

- της παρέας που εκφοβίζει
- του μαθητή που εκφοβίζεται
- των συμμαθητών που παρατηρούν
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζεται
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζεται

Ενσυναίσθηση: Μπαίνουμε στη θέση του άλλου...

5. Οι γονείς του Γκίντερ: Τι βλέπουν;

- Ο Γκίντερ παίζει βίαια ηλεκτρονικά παιχνίδια. Όταν σκοτώνει τους αντιπάλους του, τον ακούν που τους βρίζει «βρωμοέλληνες». Και οι φίλοι του βρίζουν στα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Όταν τον ρωτούν γιατί βρίζει, λέει ότι δεν θα το ξανακάνει. Ο Γκίντερ δεν τους λέει τίποτα για το bullying που κάνει με την παρέα του. Δεν ανησυχούν ιδιαίτερα, γιατί είναι αγόρια.

Τι σχέση έχουν με το παιδί τους;

- Πιστεύουν πως είναι κοντά στο παιδί τους
- Νομίζουν πως τους εμπιστεύεται όλα του τα προβλήματα.

Τι κάνουν συνήθως;

- Τίποτα το ιδιαίτερο. Πιστεύουν ότι όλα είναι καλά.

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες υποδύθηκαν ρόλους και είπαν...

- της παρέας που εκφοβίζει
- του μαθητή που εκφοβίζεται
- των συμμαθητών που παρατηρούν
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζει
- των γονέων του μαθητή που εκφοβίζεται

Πώς φαντάζονται τα γεγονότα οι μαθητές...

4. Οι γονείς του Σωτήρη: Τι βλέπουν;

- Η συμπεριφορά του Σωτήρη στο σπίτι είναι άσχημη.
- Έρχεται συνεχώς κατσουφιασμένος από το σχολείο, έχει συνεχώς νεύρα και αρνείται να πάει στο σχολείο. Απομονώνεται κάθε μέρα στο δωμάτιό του και κλείνει τα συναισθήματά του μέσα του.
- Μάλλον αντιδρά έτσι, γιατί δεν έχει κάνει ακόμα παρέες στο σχολείο. Του λείπουν οι φίλοι του από την Κατερίνη.

Τι σχέση έχουν με το παιδί τους;

- Δεν έχουν χρόνο να του τον αφιερώσουν. Δουλεύουν πολύ όλη μέρα.
- Δεν τους εμπιστεύεται όσα του συμβαίνουν
- Νιώθουν τύψεις, που δεν είναι αρκετά κοντά στο παιδί τους.

Τι σκέφτονται να κάνουν:

- Νιώθουν τύψεις, αλλά δεν ξέρουν τι να κάνουν, για να αλλάξουν την κατάσταση

Έχει και συνέχεια...

Μία μελέτη περίπτωσης: Β' μέρος

Πηγή περιστατικού: Το περιστατικό αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας και είναι εμπνευσμένο από αναφορά σε ρατσιστική συμπεριφορά απέναντι σε Έλληνες της Γερμανίας:

<https://www.youtube.com/watch?v=RnNDRGQuAZg> (ειδήσεις MEGA)

Μέρος 2^ο (η συνέχεια της ιστορίας ως αφορμή για προβληματισμό...)

Μια ομάδα Ελλήνων μαθητών από τη Γ' τάξη, που παρακολούθησαν το τελευταίο γεγονός στην αυλή του σχολείου, ρώτησαν και έμαθαν περισσότερα για τη δράση του Γκίντερ. Αποφάσισαν να δράσουν με τη σειρά τους, υπερασπιζόμενοι τον συμπατριώτη τους. Έτσι, ο μαθητής που μέχρι τώρα είχε τον έλεγχο της κατάστασης, βρέθηκε ο ίδιος σε δύσκολη θέση, βιώνοντας την ταπείνωση που επέβαλε στον Σωτήρη. Η παρέα τον έβαλε στη μέση και τον πήγε μέχρι το σπίτι του, σπρώχνοντάς τον, εκείνος έπεφτε και οι μαθητές του έλεγαν: «Πρόσεχε, δεν βλέπεις μπροστά σου;» και πάλι από την αρχή, τον ωθούσαν να πέσει κάτω και να ξανασηκωθεί με τα ίδια τα δικά του λόγια «Πρόσεχε, δεν βλέπεις μπροστά σου;». Όταν έφτασαν κοντά στο σπίτι του, τον ρώτησαν φωνάζοντας πώς του φάνηκε αυτό που έπαθε και επέμειναν να πάρουν απάντηση, έως ότου κλαίγοντας παραδέχτηκε πολλές φορές πως δεν του άρεσε. Τότε του είπαν απειλητικά ότι οφείλει μια συγγνώμη στον Σωτήρη και πως αν τον ξαναενοχλήσει θα έχει να κάνει μαζί τους.

Το περιστατικό είναι προϊόν μυθοπλασίας και είναι εμπνευσμένο από αναφορά σε ρατσιστική συμπεριφορά απέναντι σε Έλληνες της Γερμανίας:

<https://www.youtube.com/watch?v=RnNDRGQuAZg> (ειδήσεις MEGA)

Παίρνουμε θέση...

- **Ομάδα Α.** Πώς ένιωσε ο **Γκίντερ** από τα αντίποινα/εκδίκηση;
 - Ποιος θα μπορούσε να κάνει κάτι νωρίτερα, ώστε να μην φτάσει η κατάσταση σε αυτό το σημείο;
- **Ομάδα Β.** Πώς ένιωσε ο **Σωτήρης** από το πάθημα Γκίντερ;
 - Ποιος θα μπορούσε να κάνει κάτι, για να μην φτάσουμε εδώ που φτάσαμε;
- **Ομάδα Γ.** Πώς σας φάνηκε, **παρατηρητές**, η παρέμβαση των αγοριών που θέλησαν να «τιμωρήσουν» τον Γκίντερ; Συμφωνείτε με αυτό που έκαναν και γιατί; Τι θα μπορούσατε να κάνετε νωρίτερα ως **παρατηρητές**, για να αποφευχθεί αυτή η λύση;
- **Ομάδα Δ. Οι γονείς του Σωτήρη.** Πώς ένιωσαν οι γονείς του Σωτήρη, όταν έμαθαν τον εκφοβισμό του παιδιού τους και το πάθημα του Γκίντερ;
 - Πώς μπορούν να στηρίξουν οι γονείς τα παιδιά τους, ώστε να αποφεύγονται παρόμοιες καταστάσεις;
- **Ομάδα Ε. Οι γονείς του Γκίντερ.** Πώς ένιωσαν οι γονείς του Γκίντερ, όταν έμαθαν τον εκφοβισμό που ασκούσε το παιδί τους και τις συνέπειες που υπέστη;
 - Πώς μπορούν να στηρίξουν οι γονείς τα παιδιά τους, ώστε να αποφεύγονται παρόμοιες καταστάσεις;

Ποια είναι η λύση τελικά στις καταστάσεις βίας;

Οι μαθητές μας παίρνουν θέση...

Ομάδα Α. Ο Γκίντερ

- Ενώ του άρεσαν αυτά που έκανε στον Σωτήρη, τώρα που το έκαναν στον ίδιο, ένιωσε πολύ άσχημα και ντροπιασμένος.
- Ένιωσε μειωμένος και μετανιωμένος για τη συμπεριφορά του απέναντι στον Σωτήρη. Αν βοηθούσαν κάποιοι συμμαθητές τους, δεν θα έφτανε σε αυτό το σημείο η κατάσταση.

Ομάδα Β. Ο Σωτήρης

- Ένιωσε ευχαριστημένος και δικαιωμένος με αυτό που έγινε, αλλά θα μπορούσε να γίνει με διαφορετικό τρόπο, γιατί δεν είναι ωραίο να σε σπρώχνουν και να σου μιλάνε άσχημα.
- Το σχολείο θα μπορούσε να ενημερώσει τους γονείς για τη συμπεριφορά των παιδιών τους, να τα ακυρώσει από τις εκδρομές και να πάρουν ημερήσια αποβολή.

Ομάδα Γ. Οι παρατηρητές

- Θα ήταν προτιμότερο οι Έλληνες μαθητές να μιλούσαν σε κάποιον καθηγητή, παρά να εκδικηθούν τον Γκίντερ έτσι. Δεν είναι ωραίος ο τρόπος που τον τιμώρησαν, αλλά δυστυχώς είναι ο μόνος τρόπος να συμμορφωθούν μερικά παιδιά.
- Εμείς οι παρατηρητές καλύτερα να μπαίναμε στη μέση και να χωρίσουμε τους μαθητές, λέγοντας πως η βία δεν είναι λύση.
- Το σχολείο θα μπορούσε να οργανώσει μια παρουσίαση με θέμα τον σχολικό εκφοβισμό με σκοπό να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές και να τους μάθει να χειρίζονται καταστάσεις σαν και αυτή.

Οι μαθητές μας παίρνουν θέση...

Ομάδα Δ. Οι γονείς του Σωτήρη

- Νιώθουν τύψεις που δεν κατάλαβαν τι συνέβαινε στο παιδί τους και αναρωτιούνται πόσον καιρό δεχόταν καθημερινά bullying αβοήθητο.
- Νιώθουν ευγνώμονες που οι Έλληνες μαθητές υπερασπίστηκαν τον Σωτήρη και ας έδωσαν ένα απάνθρωπο μάθημα στον Γκίντερ.
- Συμβουλεύουμε τους άλλους γονείς να μην παραλείπουν να χτίζουν γερές σχέσεις με τα παιδιά τους, ώστε να τους εμπιστεύονται τα προσωπικά τους και να μην βρεθούν στη θέση του Σωτήρη.

Ομάδα Ε. Οι γονείς του Γκίντερ

- Θεωρούν πως οι Έλληνες μαθητές θα έπρεπε να σπρώξουν και να δείρουν παραπάνω τον Γκίντερ, για να πάθει χειρότερα από αυτό που δημιούργησε σε κάποιον άλλον. Έτσι θα καταλάβει τι έκανε και δεν θα το ξανακάνει.
- Ο Γκίντερ πήρε το μάθημά του και πρέπει να ζητήσει συγγνώμη από τον Σωτήρη, αφού τώρα ξέρει πώς ένιωσε ο Σωτήρης. Και θα βεβαιωθούν πως δεν θα το ξανακάνει.
- Το σχολείο να τον τιμωρήσει. Να μείνει στην ίδια τάξη τρεις φορές.
- Οι συμμαθητές του να μην προωθούν τέτοιες συμπεριφορές.

«...δίσταζε να το πει, διότι φοβόταν μήπως αρχίσουν να τον κοροϊδεύουν «καρφί»...»

Όχι άλλη βία, όχι άλλος πόνος!

«Ήθελα να μιλήσω, αλλά ντρεπόμουν να το πω. Με τον καιρό έμαθα να μην τους ακούω, για να μην κάνω κακό στον εαυτό μου...»

«Η στάση που κρατάω είναι μηδενική ανοχή σε τέτοιες περιπτώσεις. Το σχολείο πρέπει να καλλιεργεί τον σεβασμό, την αποδοχή, ώστε να δημιουργείται ένα ασφαλές περιβάλλον για όλους.»

«Η βία που παθαίνω από αυτό το παιδί είναι χάλια, γιατί με κλοτσάει ή με σπρώχνει και γελάει σαν να με λέει αδύναμο ή άχρηστο και με κάνει να πονάω, με παρέα ή χωρίς παρέα το συνεχίζει...»

«...γιατί κανένας δεν έχει το δικαίωμα να χτυπάει και να μιλάει άσχημα ή να προσβάλλει κάποιον άλλο.»

Είπαν οι μαθητές μας... Σκέψεις-συναισθήματα-περιστατικά

«Αυτό που κατάλαβα είναι ότι ο καθένας πρέπει να αγαπάει τον εαυτό του, όπως και να μιλάει ανοιχτά για τον εκφοβισμό που δέχεται.»

«...Ο λόγος του καυγά ήταν ότι ένας μαθητής φορούσε μια μπλούζα της αγαπημένης του ομάδας και όταν ο συμμαθητής του παρατήρησε την μπλούζα που φορούσε, νευρίασε και προσπάθησε να του την σκίσει, διότι δεν του άρεσε. Ο μαθητής αντέδρασε και χτύπησε τον συμμαθητή του στα χέρια, για να αφήσει την μπλούζα του.»

«...Προσπαθούν κάποιοι είτε να τα καλύψουν είτε να τα προσπεράσουν σαν να μην έγινε τίποτα. Έτσι αυτά σιγά σιγά γίνονται μέρος της καθημερινότητάς μας και θεωρούνται φυσιολογικά... Είναι σοβαρά ζητήματα που επηρεάζουν την ψυχική και σωματική ασφάλεια των μαθητών... Πολλά παιδιά δεν ομολογούν για ένα περιστατικό που είδαν... επειδή φοβούνται μήπως τους φερθούν παρόμοια...»

Συζήτηση στην τάξη. Ας αναστοχαστούμε...

- Υπάρχει κάποιο νέο συναίσθημα που νιώσατε;
- Σκεφτήκατε κάτι για πρώτη φορά;
- Τι θα θέλατε να αλλάξουμε σε αυτά τα περιστατικά;
- Πόσο κοντά νιώσατε στον Γκίντερ και στην παρέα του;
- Ο εκφοβισμός βλάπτει μόνο το παιδί που δέχεται εκφοβισμό;
- Βλάπτονται από τη δράση τους τα ίδια τα παιδιά που εκφοβίζουν;
- Ποια διλήμματα αντιμετωπίζουν οι παρατηρητές;
- Μπορούμε να κάνουμε κάτι;